

MARIESTAD

Riktlinjer för serveringstillstånd

Mariestads kommun

**Antaget av
Socialnämnden**

Mariestad 2013-05-14

Reviderad 2014-09-16
och 2016-05-17

Innehållsförteckning

Förord.....	3
Inledning.....	4
Allmänna bestämmelser om försäljning.....	4
Ordning och nykterhet.....	5
Olägenheter på grund av serveringsställets belägenhet eller andra skäl.....	5
Villkor och krav för att inneha serveringstillstånd.....	5
Sökandens lämplighet.....	6
Kunskapsprov i alkohollagstiftningen.....	6
Serveringstider.....	7
Alkoholfria alternativ.....	7
Krav på mat.....	7
Olika typer av serveringstillstånd.....	8
Generellt om servering av alkoholdrycker.....	8
Stadigvarande serveringstillstånd för servering till allmänheten.....	8
Stadigvarande serveringstillstånd för servering till slutna sällskap.....	8
Utvidgat serveringstillstånd.....	9
Tillfälligt serveringstillstånd till allmänheten.....	9
Tillfälligt tillstånd till slutet sällskap.....	9
Paustillstånd.....	10
Uteserveringar.....	10
Gemensamt serveringsutrymme.....	10
Remissinstanser.....	10
Polismyndigheten.....	10
Skattemyndigheten/Kronofogdemyndigheten.....	10
Miljö- och byggnadsnämnden.....	11
Räddningstjänsten.....	11
Tillsynsplan.....	11
Förebyggande tillsyn.....	11
Inre tillsyn.....	11
Yttre tillsyn.....	12
Tillsynsavgifter.....	12
Ansökan och handläggning.....	12
Avslag på ansökan om serveringstillstånd.....	12
Överklagande.....	13

Förord

Mariestads riktlinjer för serveringstillstånd syftar till att skapa en trevlig stad där kommunen bejakar ett levande nöjesutbud och rikt restaurangliv. För att en trevlig atmosfär ska uppstå är det viktigt att begränsa otrygghet och skador kopplad till överkonsumtion av alkohol. Det är av yttersta vikt att Mariestads riktlinjer för serveringstillstånd ger förutsättningar att skapa detta bejakande och på samma gång ansvarsfulla och trygga samhälle där näringsidkare ges förutsättningar att ansvarsfullt utveckla Mariestads krogliv.

2013-05-14

Socialnämnden Mariestad

Inledning

Den 1 januari 2011 införde riksdagen en ny alkohollag (2010:1622) som ersatte den tidigare alkohollagen (1994:1738). I samband med att den nya alkohollagen trädde i kraft beslutade lagstiftaren att kommunerna skulle utforma riktlinjer som redogör för;

- Vad som gäller enligt alkohollagen (2010:1622) och anslutande föreskrifter
- Vilka hänsyn till lokala förhållanden som kommunen tar vid tillståndsprövningen

Statens folkhälsoinstitut fick då i uppdrag att ta fram en modell för hur de kommunala riktlinjerna för alkoholservering ska utformas. Bakgrunden var att riktlinjerna tidigare skiljt sig åt i fråga om bland annat omfattning, detaljnivå och aktualitet. De kommunala riktlinjerna för serveringstillstånd är tänkta att skapa:

- Förutsägbarhet för om en etablering som planeras kan ges tillstånd
- Likabehandling inom kommunen av ansökningar om serveringstillstånd

Genom riktlinjerna kan kommunen informera allmänheten om den lokala anpassningen till alkohollagen. Mariestads kommuns riktlinjer är fastställda av socialnämnden i Mariestad.

I de fall kommunen vill avslå en ansökan om serveringstillstånd räcker det inte att enbart hänvisa till riktlinjerna. Det måste också till konkreta omständigheter som talar mot beviljandet, exempelvis Polismyndighetens eller Miljö- och byggnadsförvaltningens remissyttrande.

Allmänna bestämmelser om försäljning

Huvudsyftet med alkoholpolitiken är att begränsa alkoholens skadeverkningar, till exempel överkonsumtion av alkohol och alltför tidig alkoholdebut. Ett krav på ordning och nykterhet har också en betydande plats i lagstiftningen. Alkohollagstiftningen är främst en skyddslagstiftning. Den alkoholpolitiska hänsynen ska ha företräde om den ställs mot den företagsekonomiska eller näringspolitiska aspekten. Ett serveringstillstånd kan således nekas om serveringen kan medföra alkoholpolitiska olägenheter.

Det är både den som bedriver försäljning och den personal som medverkar vid försäljningen som har ansvar för att ordning och nykterhet råder på försäljningsstället. Serveringen av alkohol ska utövas på ett ansvarsfullt sätt.

Den som ansöker och beviljas serveringstillstånd måste vara lämplig för uppgiften. Det innebär bland annat att den sökande ska vara ekonomiskt skötsam, inte ha ett brottsligt förflutet och ha gedigen kunskap om alkohollagstiftningen. Den sökande måste ha fyllt 20 år.

Kommunen är beslutsmyndighet för tillståndsgivning och för återkallelse av serveringstillstånd. I Mariestads kommun utreder och beslutar socialnämnden om serveringstillstånd samt genomför påföljande tillsyn.

Ordning och nykterhet

Enligt alkohollagen ska tillståndshavaren se till att hålla ordning där man säljer och serverar alkoholdrycker. Det är av stor vikt att skador i möjligaste mån förhindras vid försäljning och att serveringen av alkohol sker ansvarsfullt och präglas av måttfullhet.

Olägenheter på grund av serveringsställets belägenhet eller andra skäl

Kommunen får avslå ansökan om serveringstillstånd om serveringsstället på grund av placering eller andra skäl kan befaras medföra olägenheter i fråga om nykterhet och ordning, eller medföra särskild risk för människors hälsa. Vid tillståndsprövningen fästs mycket stor vikt vid polisens yttrande om ordningsläget i området kring serveringsstället och miljö- och byggnadsförvaltningens yttrande om risken av att närboende störs.

Tillstånd beviljas normalt sett inte till serveringsställen som är belägna i känsliga områden där olägenheter kan uppstå. Med känsliga områden avses områden med skolor, ungdomsgårdar, idrottsarenor och andra kända samlingsplatser för ungdomar.

Hänsyn ska tas till om verksamheten kan orsaka oacceptabla störningar i områden av utpräglad bostadskarakter.

I tillståndsprövningen ska barn- och ungdomsperspektivet vägas in. Miljöer där barn och ungdomar upp till 18 år utgör den dominerande gruppen ska hållas drogfria.

Kommunen bedömer samtliga omständigheter i det enskilda fallet.

Villkor och krav för att inneha serveringstillstånd

Enligt allmänna förvaltningsrättsliga principer kan en kommun när den meddelar tillstånd samtidigt meddela olika slags villkor i syfte att motverka skadeverkningar. Kommunen har rätt att villkora under vilka förutsättningar ett serveringstillstånd kan beviljas. Dessa villkor är inte generella utan bedöms i varje enskilt fall.

För att erhålla ett serveringstillstånd ska sökanden uppfylla kraven i alkohollagen och föreliggande riktlinjer för serveringstillstånd. Vid tillståndsprövningen görs en lämplighetsprövning och en alkoholpolitisk prövning.

Sökandens lämplighet

Sökanden ska visa att denne med hänsyn till sina personliga och ekonomiska förhållanden och omständigheter i övrigt är ansvarstagande och omdömesgill och därmed lämplig att utöva verksamheten samt att verksamheten kommer att drivas i enlighet med de krav som ställs enligt alkohollagen.

En prövning görs även mot de fysiska personer som har ett betydande inflytande i rörelsen, exempelvis verkställande direktör och styrelseledamöter. Sökanden ska också, genom att avlägga ett prov, visa att han eller hon har de kunskaper som krävs för att på ett författningensligt sätt utöva serveringsverksamhet.

Tillståndsmyndigheten prövar:

- Att sökanden har kunskaper i alkohollagstiftningen
- Att serveringsverksamheten har finansierats på godtagbart sätt
- Att sökandens bakgrund inte är olämplig, till exempel genom tidigare brottslig belastning eller ekonomisk misskötsamhet
- Samt tar hänsyn till synpunkter från remissinstanser

Kunskapsprov i alkohollagstiftningen

En förutsättning för att kunna beviljas serveringstillstånd är att de personer som har ett betydande inflytande i serveringsrörelsen har tillräckliga kunskaper i alkohollagstiftningen. Den som söker serveringstillstånd ska därför som huvudregel avlägga ett kunskapsprov.

Kunskapsprovet är webbaserat och framtaget av Statens folkhälsoinstitut.

Kunskapsfrågorna omfattar fyra områden: alkoholpolitik, bestämmelser om servering, bestämmelser om tillsyn och bestämmelser om mat och utrustning. Provet omfattar mellan 28 och 60 frågor beroende på vilken typ av tillstånd man ansöker om. För godkänt resultat måste sökande uppnå minst 75 % rätta svar inom varje område som ingår i provet.

Hjälpmiddel är inte tillåtna. Tiden för ett skriftligt prov är högst 90 minuter. Ett kunskapsprov får avläggas muntligen om sökanden inte behärskar något av de språk som proven tillhandahålls på, kan styrka påtagliga läs- eller skrivsvårigheter eller om det i övrigt finns särskilda skäl. Tolk som anlitas ska vara auktoriserad. Sökanden ska ges möjlighet till två omprov. Om man inte godkänns på provet är detta grund för att avslå ansökan om serveringstillstånd.

Serveringstider

Enligt alkohollagen är normaltiden för servering av spritdrycker, vin och starköl klockan 11:00-01:00. Vid prövningen av serveringstiden för en restaurang beaktas om serveringstiden kan medföra olägenhet i fråga om ordning och nykterhet eller om den kan innebära en särskild risk för människors hälsa. Vid bestämmelser om serveringstider ska social hänsyn gå före affärsmässiga och konkurrensmässiga hänsyn. Polismyndighetens och miljö- och byggnadsförvaltningens yttrande i fråga om serveringstidens längd väger tungt vid bedömningen, inte minst vid prövning av ansökan utanför den så kallade normaltiden 11:00-01:00.

Normaltiden för servering utomhus är:

11:00-23:00 söndag till torsdag.

11:00-01:00 fredag och lördag.

Tillstånd fram till klockan 03:00 inomhus och 02:00 utomhus beviljas mycket restriktivt och endast fredag och lördag samt dag före helgdag vid enstaka tillfällen. Stadigvarande tillstånd fram till klockan 03:00 medges ej.

- Skördefest
- Halloween
- 25 december
- Festligheter i samband med studentfirande
- Cruising i Mariestad
- Påskafton

Ovanstående tillfällen är att avse som särskilda och enskilda tillfällen som kan motivera att tillstånd beviljas till kl. 03:00. Tillståndsbevis för offentlig danstillställning, sökt hos polismyndighet, ska finnas.

Alkoholfria alternativ

Vid servering av spritdrycker, vin och starköl ska det finnas alkoholfria alternativ.

Krav på mat

Stadigvarande serveringstillstånd för servering till allmänheten får medges endast om serveringsstället har ett eget kök i anslutning till serveringslokalen samt tillhandahåller lagad eller på annat sätt tillredd mat. Gästerna ska kunna erbjudas ett varierat utbud av maträtter. Efter klockan 23.00 får matutbudet begränsas till ett fåtal enklare rätter.

Serveringsstället ska vara utrustat med ett i förhållande till lokalens storlek lämpligt antal sittplatser för matsservering.

Tillfälligt serveringstillstånd för servering till allmänheten får meddelas om serveringsstället tillhandahåller tillredd mat. Detsamma gäller tillstånd för servering i slutet sällskap.

Tillstånd för servering av starköl, vin och annan jäst alkoholdryck i foajéer till teater eller konsertlokal under paus i föreställning eller konsert får meddelas utan krav på matsservering. Det ställs inte heller krav på matsservering vid provsmakning.

Olika typer av serveringstillstånd

Det finns ett flertal olika typer av serveringstillstånd. För de olika typerna av serveringstillstånd finns olika krav, framförallt när det gäller serveringsställets kök och matutbud.

Generellt om servering av alkoholdrycker

Servering av spritdrycker, vin och starköl får endast ske om serveringstillstånd har meddelats. Serveringstillstånd krävs dock inte för servering som ordnas:

- Utan vinstintresse
- I andra lokaler än där det bedrivs yrkesmässig försäljning av alkoholdrycker eller lättdrycker
- Vid ett enstaka tillfälle för vissa i förväg bestämda personer
- Utan annan kostnad för deltagarna än kostnaden för inköp av dryckerna

Observera att samtliga punkter måste vara uppfyllda för att servering ska kunna ske utan tillstånd.

Serveringstillstånd kan meddelas för servering till allmänheten eller i en förening, företag eller annat slutet sällskap. Tillståndet kan avse servering året runt eller årligen under en viss tidsperiod. Det kan även avse en enstaka tidsperiod eller ett enstaka tillfälle.

Stadigvarande serveringstillstånd för servering till allmänheten

Denna typ av tillstånd kan antingen avse hela året eller en viss del av året, så kallade säsongsrättigheter. Exempel på säsongsrättigheter är restauranger som har tillsvidarestillstånd till serveringen under sommarmånaderna. För att erhålla ett stadigvarande serveringstillstånd ställs krav beträffande lokaler, matutbud och kännedom om alkohollagstiftningen.

Stadigvarande serveringstillstånd för servering till slutna sällskap

Denna typ av tillstånd är antingen en så kallad klubb rättighet, vilket innebär ett tillstånd för ett visst sällskap som förening, företag, klubb, personalgrupp eller dylikt, eller en så

kallad festvåningsrättighet, vilket innebär ett tillstånd till en restaurangrörelse som på beställning bedriver servering till olika slutna sällskap.

Utvidgat serveringstillstånd

Ett utvidgat serveringstillstånd innebär ett tillstånd som utvidgas från det tillstånd som redan finns. Det kan exempelvis vara ett tillstånd som innebär att man under en period vill ha tält utanför sin restaurang, ett tillstånd som innebär att man kan servera längre eller om man har ett tillstånd för vin så kan man ansöka om ett utvidgat tillstånd för servering av starksprit.

Tillfälligt serveringstillstånd till allmänheten

Tillfälligt serveringstillstånd kan gälla enstaka tillfällen eller enstaka tidsperioder. Med enstaka tidsperiod avses enligt praxis från tidigare lagstiftning några dagar upp till ett par månader. Det är möjligt att ansöka om tillfälligt serveringstillstånd för servering vid enstaka tillfällen eller under enstaka tidsperioder, såsom festivaler, marknader, mässor eller andra tidsbegränsade arrangemang. Det ställs då samma krav avseende sökandens personliga lämplighet som vid en ansökan om ett stadigvarande serveringstillstånd. Alkoholserveringen ska ingå i ett evenemang.

Vid tillfällig servering till allmänheten beviljas normalt sett endast tillstånd av öl, vin och andra jästa alkoholdrycker.

Lagad mat ska tillhandahållas under restaurangliknande former och gällande krav på livsmedelshantering ska vara uppfyllda.

Serveringen ska bedrivas på en avgränsad serveringsyta med lämpligt antal sittplatser och acceptabla avgränsningar mot omgivningen.

Betryggande tillsyn över serveringen ska ske och om krav på förordnande av ordningsvakter ställs ska dessa följas.

Serveringen ska normalt avslutas senast kl 01:00 om inte annat beslut har fattats.

Tillfälligt tillstånd till slutet sällskap

Tillfälligt tillstånd till slutet sällskap förutsätter att det inte är fråga om regelbundet återkommande verksamhet. Ett slutet sällskap är en begränsad krets av personer som har någon form av gemensamt intresse, såsom i en förening eller annan sammanslutning, utöver ifrågakarande tillställning med alkoholservering. Tillredd mat ska kunna tillhandahållas.

Paustillstånd

Paustillstånd kan vara ett tillstånd som söks av exempelvis teatern. Här finns inget krav på att kunna tillhandahålla lagad mat.

Uteserveringar

Enligt alkohollagen ska ett serveringstillstånd avse ett visst begränsat utrymme, exempelvis en uteservering som finns i anslutning till serveringsstället. Vid tillståndsgivningen kan kommunen besluta om kortare serveringstid på uteserveringen än inomhus. Kommunen kan även villkora tiden för när uteserveringen ska vara utrymd. Om ingen villkorad utrymningstid finns för uteserveringen gäller serveringsställets utrymningstid, d.v.s. 30 minuter.

Uteserveringen ska vara ett klart avgränsat område och serveringspersonalen ska kunna överblicka området så att en betryggande tillsyn kan ske.

Gemensamt serveringsutrymme

Det finns möjlighet för flera tillståndshavare att utnyttja ett gemensamt serveringsutrymme, vilket innebär att ett särskilt tillstånd kan beviljas för att servera på samma yta. Varje tillståndshavare ska, då ett sådant tillstånd har meddelats, svara för att ordning och nykterhet samt vad som i övrigt gäller enligt lagen, iakttas under den tid han eller hon bedriver servering.

Remissinstanser

När en ansökan inkommer om ett serveringstillstånd skickas remisser till ett flertal myndigheter. Remissinstanserna kan variera beroende av vilken typ av tillstånd som ansökan gäller. Remissinstanserna har sedan 3 veckor på sig att inkomma med ett remissvar. De huvudsakliga remissinstanserna är:

Polismyndigheten

Polismyndigheten är en obligatorisk remissinstans. I sitt yttrande ska polismyndigheten redovisa vilka omständigheter som ligger till grund för myndighetens bedömning och särskilt yttra sig om sökandens lämplighet att ansvara för verksamheten. I de fall den sökande är aktuell eller har varit aktuell i polisregistret för brott som kan vara av betydelse för bedömningen om sökandes lämplighet ska detta redovisas.

Skattemyndigheten/Kronofogdemyndigheten

Skattemyndigheten och Kronofogdemyndigheten svarar för kontroll av sökandens ekonomiska skötsamhet. Den sökande kan själv begära intyg från Kronofogden för att

visa att denne fullgjort sina skyldigheter mot det allmänna. Skattemyndigheten bistår kommunen att kontrollera finansieringsplanen och kalkylen för den planerade verksamheten.

Miljö- och byggnadsnämnden

Miljö- och byggnadsnämnden bedömer de livsmedelshygieniska förutsättningarna och yttrar sig angående risken för att närboende utsätts för bullerstörningar mm från serveringsstället.

Räddningstjänsten

Räddningstjänsten yttrar sig om brandsäkerheten är godkänd samt om det antal personer som får vistas i serveringslokalen .

Tillsynsplan

Tillsyn är ett viktigt instrument för att restaurangverksamheten ska kunna bedrivas enligt gällande lag och bestämmelser. Vidare är tillsynen en viktig förutsättning för att branschen ska kunna konkurrera på lika villkor och för att skyddet av folkhälsan ska upprätthållas.

Det är Statens Folkhälsoinstitut som utövar den centrala tillsynen. Länsstyrelsen bedriver tillsynen i länet. Den omedelbara tillsynen utövas av kommunen och polismyndigheten. Dessa har också tillsynsansvar för servering av alkohol klass II. När det gäller den löpande tillsynen åligger den kommunen.

Varje kommun är skyldig att ha en tillsynsplan. Tillsynsplanen beskriver kommunens planerade tillsynsarbete.

Förebyggande tillsyn

Innebär kommunens arbete med information och utbildning, informationsmöten med branschen och nätverksmöten mellan myndigheter och branschen.

Inre tillsyn

Innebär kommunens arbete med att granska om den som innehar serveringstillstånd fortfarande uppfyller alkohollagens krav på personlig och ekonomisk lämplighet. När det gäller den inre tillsynen sker ett nära samarbete mellan kommun och andra myndigheter, såsom Polismyndighet, Skattemyndigheten och Kronofogden.

Yttre tillsyn

Innebär kommunens arbete med att besöka serveringsstället under pågående verksamhet, då främst under kvällar/nätter för att kontrollera att verksamheten bedrivs lagenligt. Tillsyn kan även ske genom så kallad samordnad tillsyn, vilket innebär att kommunen tillsammans med myndigheter såsom Polisen, Skatteverket eller Räddningstjänsten gör en gemensam tillsyn på serveringsstället.

Tillsynsavgifter

Kommunen har enligt alkohollagen rätt att ta ut avgifter för prövningen och tillsynen av den som innehar ett serveringstillstånd. Avgifterna beslutas av kommunfullmäktige och baseras på självkostnads- och likställighetsprincipen vilken regleras närmare i kommunallagen.

Ansökan och handläggning

Kommunfullmäktige har uppdragit åt socialnämnden att ansvara för handläggning av serveringstillstånd. Ansökan om tillstånd lämnas skriftligen till kommunen. Ansökningsblanketter och information finns att hämta på Mariestads kommuns hemsida.

Handläggningstiden av ett tillståndsärende kan inte påbörjas innan samtliga handlingar inkommit till kommunen. Ansökningsavgiften ska då vara inbetald.

Beslut om serveringstillstånd fattas av socialnämnden eller enligt kommunens delegationsordning. Handläggningstiden är varierande beroende på vilken typ av tillstånd ansökan gäller samt om beslut enligt kommunens delegationsordning ligger på alkoholhandläggaren eller hos socialnämnden.

Avslag på ansökan om serveringstillstånd

I följande fall ska avslag på serveringstillstånd ges:

När Polismyndigheten och/eller miljö- och byggnadsnämnden avstyrker ansökan med hänvisning till att närboende utsätts för eller riskerar att utsättas för bullerstörningar och/eller ordningsproblem från serveringsstället samt dess omgivning.

När Skattemyndigheten och/eller Kronofogden avstyrker ansökan med hänvisning till ekonomiska olägenheter.

När kommunen äger kännedom om missförhållanden på serveringsstället eller sökandens olämplighet.

När sökanden eller serveringslokalerna inte motsvarar Alkohollagens bestämmelser.

Överklagande

Beslut enligt alkohollagen gäller omedelbart, om inte något annat anges i beslutet. Detta avser såväl ansöknings- som åtgärdsärenden. Kommunens beslut kan överklagas hos förvaltningsrätten av den som berörs av beslutet. Överklagandet ska lämnas till socialnämnden senast tre veckor från den dag beslutet delgavs.